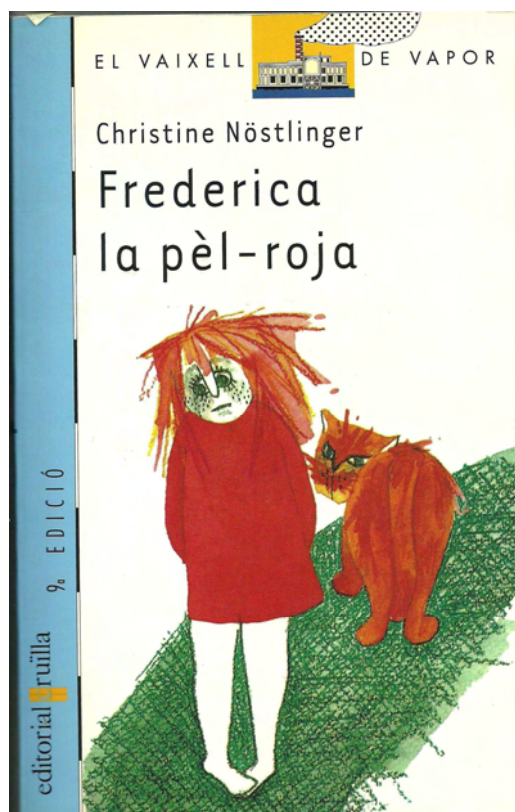

El gust per la lectura
Educació primària

FREDERICA LA PÈL-ROJA
Christine Nöstlinger

QUADERN PER A L'ALUMNAT
(cicle mitjà)

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

SEMINARI
“El gust per la lectura”
2009-2010
Educació primària
Direcció General d’Innovació
Subdirecció General de Llengües i Entorn
Servei d’immersió i Ús de la Llengua

FREDERICA LA PÈL-ROJA

ROSA MATEU PRUNERA

IMMA RUBIÓ BALAGUÉ

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial-Compartir 3.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se'n citi l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:

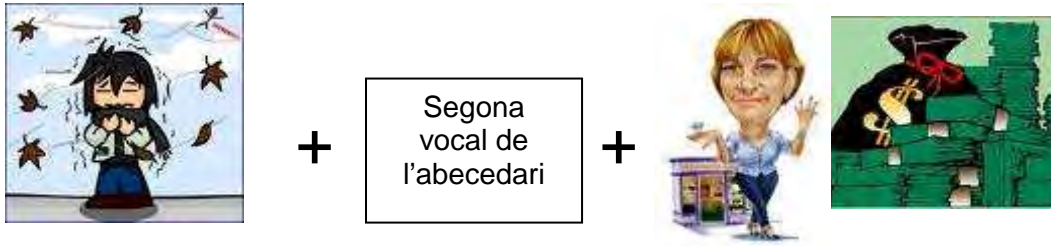
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

ABANS DE LLEGIR

Animació a la lectura

1. Activitats per crear expectatives i descobrir el títol

1.1. Descobriu el nom de la protagonista del conte que llegirem a partir d'un jeroglífic:

1.2. El títol del conte es forma amb el nom de la protagonista i una qualitat del seu aspecte físic. Observeu la imatge. Quin aspecte físic us crida l'atenció?

,

(Nom de la protagonista), *la* (qualitat física)

1.3. A partir de les il·lustracions, formulem hipòtesis sobre el conte:

- Qui és noia de la portada?
- Amb qui viu?
- Com se sent?
- Com està?
- Quina relació creieu que tindrà amb la gent que l'envolta (companys de classe, família, veïns...)?

2. Activació de coneixements lingüístics

2.1. Treballem les metàfores.

Aquest quadre ens ajuda a transformar les comparacions en metàfores. Completeu-lo:

	Forma del cabell	rinxolat	cargols ....
	Color	ros	sol, or ....
	Altres qualitats	lluent	sol, metall, mirall ....

2.2. Escrivim comparacions a partir del quadre. Aquí en teniu dos exemples:

• Els cabells	són	pèl-rojos	com	la pastanaga.
• Els cabells	són	estirats	com	el filferro.
• Els cabells	són		com	
• Els cabells	són		com	

2.3. I ara, construïm metàfores. Fixeu-vos en l'exemple:

– *Els seus cabells són filferros de pastanaga.*

- .....
- .....
- .....

2.4. Amb les metàfores que heu fet, canvieu el títol del llibre:

– *Frederica, la de cabells de color pastanaga.*

- .....
- .....
- .....

3. Activació de coneixements sobre el tema

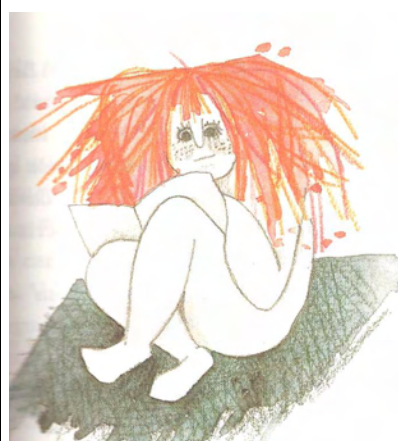
3.1. Col·loqueu les frases i expressions del llibre a la taula, fent-les correspondre amb les imatges i els estats emocionals:

Emocions/ estats d'ànims	Dibuix
Solitud i tristor	
Por	

Compassió

Tranquil·litat

Agressivitat

Ara, l'Annatia s'estava tot el dia asseguda a la seva butaca, molt trista.

Però quan ja no tingui la Frederica i estigui sola amb el gat, estaré molt i molt trista!

Els nens i les nenes anaven a passar les vacances fora o anaven a la piscina o a la platja. Així la Frederica estava tranquil·la. En Bruno anava a veure-la cada tarda. Hi anava amb la seva dona.

Als matins, la Frederica llegia.

–Som els bombers! Taatuuut-taatuuut-taatuuut, som els bombers! Hem d'apagar el foc! La tirarem al riu! [...] El cabàs anava d'un cantó a l'altre i la Frederica no podia escapar-se.

La Frederica cada dia anava a comprar. No li agradava anar-hi, perquè la gent es reia d'ella...

Tinc por dels nens i les nenes –va fer la Frederica–. No podria quedar-me a casa, sense aprendre res?

–És una pena, és una pena, és una pena tot això...

–Què tornen a riure's de la Frederica, els marrecs de l'escola? –li va preguntar la seva dona.

–Ara li tiren coses! -va dir ell.

–Això no ho pots permetre! –va cridar la seva dona–.

3.2. Col·loqueu aquestes altres frases i expressions del llibre a la taula, fent-les correspondre amb les imatges i els estats emocionals:

Avorriment	
Angoixa	
Decepció	

Desànim

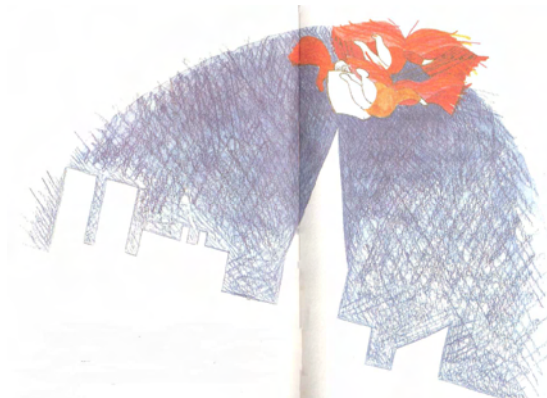
Esperança

Sorpresa

Alegria

–L'únic que et puc dir és que pots volar!

–Volar? –va fer la Frederica admirada.

Si no ets feliç, vine cap aquí. Emporta't el gat i l'Annatia, si vols. El llibre vermell diu com es fa per arribar-hi.

El teu pare

Cada dia, quan la Frederica tornava d'escola, el gat li preguntava si ja s'havia defensat.

Encara no s'havia defensat. No volia fer mal a ningú.

Durant un parell de setmanes tot va anar bé, els nens i nenes de l'escola van deixar de fer la guitza a la Frederica. [...]

Però de fet les coses no anaven bé. Els nens i les nenes feien córrer mentides sobre la Frederica.

Deien:

–És dolenta i perillosa. Ens hem de protegir d'ella.

El que aleshores va passar amb prou feines es pot descriure. Tots van tornar-se bojós. La Frederica va abraçar el carter; ell, la seva dona; la dona el gat, i tots plegats van abraçar l'Annatia. [...]

Reien i ploraven, gemegaven i cridaven d'alegria, feien rialletes ofegades i sanglotaven.

I al cap de dues hores més, ja li havia tornat a créixer del tot! No hi havia res a fer!

L'Annatia mai no sortia al carrer. Estava gairebé sempre asseguda en una butaca...

DURANT LA LECTURA

PRIMERA SESSIÓ

Lectura silenciosa des de l'inici fins a la pàgina 9.

1.1. Per parelles, ompliu el quadre següent:

Protagonista	Com és?	Què fa?

1.2. Subratlleu els estats emocionals i qualitats que caracteritzen els tres personatges de la narració:

Alegria   **Entusiasme**   **Passivitat**   **Tristor**
Dinamisme   **Avorriment**   **Desídia**

1.3. Com creieu que és la relació dels personatges del relat respecte la gent del seu entorn?

1.4. Per acabar, ompliu el quadre corresponent al primer apartat de l'esquema quinari, l'**estat inicial**:

1. Estat inicial d'equilibri: presentació de la història i dels personatges.	
--	--

1.5. Com eren els cabells de la Frederica? Busqueu a la pàgina 5 amb què es comparen i dibuixeu-ho. Si no sabeu què és un **ble**, llegiu la definició que en teniu a continuació:

Ble – blens. Conjunt de fils o de cabells: *A aquella noia li queia un **ble** de cabells damunt del front.*

Serrell	
Blens	
La major part dels cabells	

SEGONA SESSIÓ

Lectura en veu alta, preparada prèviament per part d'una parella d'alumnes, de la pàgina 10 a la 33.

2.1. Col·lectivament, definiu el problema que viu la Frederica i escriviu-lo al quadre:

2. Esdeveniment pertorbador: element que trenca l'equilibri (pot ser positiu o negatiu).	
--	--

2.2. Per parelles, completeu el quadre sobre les diferents accions que es fan per resoldre el problema:

Estratègia per solucionar el conflicte	Personatge que dona l'estratègia
<ul style="list-style-type: none"> • • • 	<ul style="list-style-type: none"> • La Frederica.
<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • La tieta Annatia.
<ul style="list-style-type: none"> • Castigar els nens i les nenes. 	<ul style="list-style-type: none"> •
<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • El director de l'escola.
<ul style="list-style-type: none"> • Utilitzar els poders. 	<ul style="list-style-type: none"> •

2.3. Quina de les estratègies anteriors resol el conflicte de la Frederica a curt termini?

2.4. Per què creieu que el problema no es resol definitivament? Trieu l'opció més encertada:

- Perquè l'ús dels poders genera violència entre la Frederica i els nens.
- Perquè la Frederica no utilitza correctament els poders que té.
- Perquè la tia Annatia no li ha explicat tota la veritat dels poders.
- Perquè els nens no tenien por de la Frederica.

2.5. Llegiu el text de la pàgina 13 i contesteu les preguntes:

En Bruno no s'adonava que la Frederica tenia els cabells de color vermell. Era daltonià, és a dir, confonia alguns colors.

- Quins problemes creieu que pot tenir una persona que sigui daltoniana?
- I un carter daltonià, quins problemes pot tenir? Parleu-ne entre vosaltres.

2.6. Relacioneu les emocions o estats d'ànim amb les diferents situacions de la història:

Sentir-se protegit.	○ Quan els nens arrossegaven la Frederica dins d'un cabàs i volien tirar-la al riu.
Pànic.	○ Els nens feien córrer mentides sobre la Frederica.
Sentir-se difamat.	○ Els nens havien decidit fer la guitza a la Frederica fora de l'escola llançant-li objectes a sobre.
Dolor, desànim.	○ En Bruno acompanyava la Frederica evitant que ningú la molesti.
Sentir-se el centre de la conspiració dels altres, amenaça.	○ La Frederica tenia el cos ple de blaus.

TERCERA SESSIÓ

Relectura, en silenci, per part de l'alumnat, de les pàgines treballades en la sessió anterior (pàgines 10 a 33).

3.1. Individualment, trieu dos estats d'ànims de l'activitat 2.6. que hàgiu viscut o sentit, i descriuiu què va sentir i quan va succeir.

3.2. L'autora introdueix un personatge nou. Qui és? Quina relació estableix amb la protagonista, la Frederica? Subratlleu l'opció correcta:

- En Bruno, el carter, es reia dels seus cabells.
- En Bruno, el carter: duia les cartes i marxava; no tenia cap relació amb la Frederica.
- En Bruno, el director, li donava consells.
- En Bruno, el carter, era una persona amb qui la Frederica podia compartir el seu problema.

Creieu que en Bruno ajuda la Frederica? Per què?

3.3. Rellegim el fragment de la pàgina 19:

La mestra va fer cas d'aquell bon consell, que no n'era gens, de bo, i va fer com si no veiés ni sentís res del que feien a la Frederica.

- Qui diu que no és un bon consell?
- Quina opinió en teniu vosaltres: és un bon consell o no?

3.4. Llegiu l'expressió de la pàgina 23:

*–No diré res! –va fer la tia, **malagradosa**–.*

Busqueu al diccionari la paraula que està en negreta i copieu-ne el significat.

malagradós:

Escriviu una frase on surti aquesta paraula:

- _____

3.5. Busqueu a la pàgina 25 amb quines paraules i expressions la Frederica manifesta satisfacció. Penseu i escriviu tres expressions més que es puguin utilitzar en aquesta situació:

- _____
- _____
- _____

3.6. Quina broma gasten els companys a la Frederica? Com és aquesta broma: divertida, pesada, cruel?

Establiu una conversa sobre aquest tema. Aquestes preguntes us poden ajudar:

- Què és una broma?
- Quins tipus de bromes es poden fer? Totes les bromes s'hi valen?
- Com us sentiu quan us gasten una broma? Com s'han de sentir les persones que reben bromes?

3.7. Llegiu aquesta frase que surt a la pàgina 31:

[La Frederica] *tenia la cara plena de **sutge** i els cabells encara tibats i drets, disparats en totes direccions.*

Per què la Frederica té la cara plena de sutge? Heu tingut mai les mans plenes de sutge? Què s'ha d'haver tocat per embrutar-se de sutge?

3.8. Entre tot el grup, sintetitzeu la informació que heu recollit:

<p>3. Dinàmica: acció dels personatges.</p>	
--	--

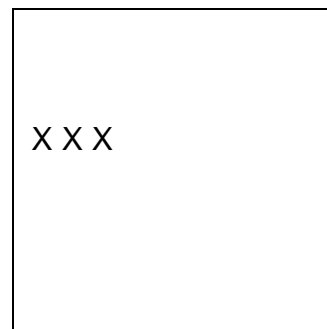
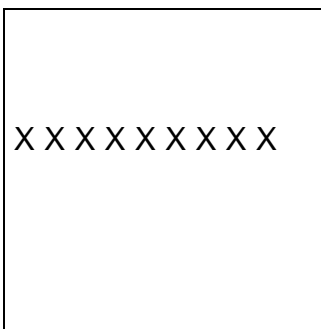
QUARTA SESSIÓ

Lectura en silenci i individual de la pàgina 33 a la 44.

4.1. Per què els nens i les nenes no li fan res, a la Frederica, a l'escola?

4.2. Com és que la Frederica està plena de blaus? Expliqueu-ho utilitzant les paraules **armes** i **projectils**.

4.3. Com es poden interpretar aquests fulls?

4.4. Ordeneu aquests fets:

	Jubilen el carter.
	Els nens i les nenes peguen la Frederica al carrer.
	El carter dóna un parell de bufetades a un nen.
	La mare del nen va a queixar-se al director de correus.
	Un projectil que anava adreçat a la Frederica va a parar al carter.
	El carter acompanya la Frederica per protegir-la.

4.5. Per quins dos motius jubilen el carter?

- _____
- _____

4.6. Canvieu les paraules en negreta per unes altres que vulguin dir el mateix.

El carter es va **enfurismar**, va córrer darrere el nen, el va **atrapar** i li va clavar un parell de **bufes**.

Enfurismar:

Atrapar:

Bufes:

CINQUENA SESSIÓ

Lectura en veu alta per part de la mestra de la pàgina 44 a la 58.

5.1. Com passa el temps de les vacances la Frederica?

5.2. Acabeu l'afirmació:

La Frederica llegeix i escriu molt perquè ...

5.3. De tots aquests adjectius, subratlleu els que descriuen millor l'estat d'ànim actual de la Frederica:

angoixada – assossegada - nerviosa - sorpresa – tranquil·la – serena –
mandrosa – inquieta – calmada – cansada – reposada – neguitosa – excitada

Expliqueu el motiu del seu estat d'ànim.

5.4. Descobriu el codi secret del llenguatge utilitzat en el llibre vermell:

NI NGÚM AIN OESRI UDEN ING
ÚENA QUES TLLOC I QU ANJAH
A SPASS ATE LCAMP ANARSE
GURQ UEHI A RRIB ES.

Enteneu el significat del missatge?

5.5. Quin fet succeeix què fa que la Frederica tingui un bri d'esperança?

5.6. Creieu que hi anirà? Per què? Per parelles, redacteu la carta que escriurà la Frederica al seu pare:

5.7. Quin altre poder té la Frederica? Què ha de fer perquè funcioni?

5.8. Quina idea lluminosa ha tingut en Bruno per desxifrar el llibre? Se us acut alguna altra idea per desxifrar el missatge?

5.9. Qui és el professor Profi?

SISENA SESSIÓ

Lectura en veu alta per part de la mestra de la pàgina 58 a la 82.

6.1. Feu una llista de qualitats de les persones que viuen en el lloc que descriu la carta:

– Alegres...

A partir d'aquestes qualitats, redacteu frases de com creieu que són les relacions entre les persones que viuen en aquest lloc:

– *La gent d'aquest país s'ajuden entre ells.*

– ...

– ...

– ...

6.2. La Frederica ja sap com arribar a aquest país però, com és que no se n'hi va ara mateix?

6.3. Com resolen el problema?

6.4. Com reacciona la tieta Annatia davant la situació que es pot quedar sola:

- Parla amb ella mateixa i pensa que el seu problema no té solució.
- Parla amb ella mateixa davant el mirall i decideix demanar ajuda al seu cosí Profi.
- Es posa a dieta per perdre els 12 quilos que li sobren.
- Va a classes en una acadèmia per aprendre a volar.

6.5. Entre tots, redacteu l'apartat corresponent:

<p>4. Força inversa: provoca el final d'aquesta pertorbació i el final del conte.</p>	
--	--

SETENA SESSIÓ

Lectura en veu alta, preparada prèviament per part d'un alumne, de la pàgina 84 a la 90.

7.1. Responen:

- Per què la Frederica vol que tothom els vegi marxar?
- La Frederica es troba a gust en aquest poble?
- Què vol fer saber a les persones que hi viuen?
- Realment la Frederica aconsegueix el seu propòsit?
- Per què? Qui ho impedeix?
- És correcta l'actuació del director de l'escola o de l'alcalde?
- Creieu que el problema s'ha resolt al poble?

7.2. Entre tots, redacteu l'últim apartat de l'esquema quinari:

<p>5. Estat final: torna una situació d'equilibri.</p>	
---	--

DESPRÉS DE LA LECTURA

1. De la història a l'auca:

a) Convertiu la història que heu llegit en una auca, inventant-vos un rodolí pera cada dibuix. Per ajudar-vos, us hem escrit els dos primers:

		
<p>La Frederica és una nena normal, però també ben especial.</p>	<p>Viu amb la tia Annatia i el gat Moix que no és pas coix, sinó gras com un cabàs.</p>	
		

b) Si no voleu inventar-vos els rodolins, aquí teniu les imatges de l'auca i, a continuació, els rodolins, desordenats. Aparelleu cada rodolí amb la imatge que hi correspon:

Però la solució no és bona.
L'ataquen novament
i més trist té el sentiment.

Els companys de l'escola són pudents
i sempre es riuen del seus cabells
vermells.

La Frederica és una nena normal,
però també ben especial.

La tia Annatia trista està,
però la Frederica amb ella es quedarà
fins que aprengui a volar.

Els cabells són ales vermelles plenes de
color,
que tingueu sort en el nou món millor.

Els seus poders fa valer.
Encén els seus cabells,
per fer fóra els impertinents.

Un bri d'esperança es veu en els seus
ulls
quan veu la carta del seu pare, que viu
lluny.

Viu amb la tia Annatia i el gat Moix
que no és pas coix,
sinó gras com un cabàs.

La Frederica se'n vol desfer,
se'ls talla i tornen a créixer.
No hi ha res a fer!

Amb l'ajut del professor Profi ho va
aconseguir,
però prou que va patir.

Aprèn a volar,
perquè al país del seu pare vol anar.
Segur que millor hi estarà!

Sort en té del seu amic carter!
L'escolta amb atenció,
però no hi troben solució.

2. El fet d'abandonar la ciutat no ha resolt el problema. Pot continuar havent-hi persones que viuen a la ciutat amb un problema similar de convivència. Què en penseu? Parleu-ne.

3. Continueu narrant:

- Si la tia Annatia no hagués après a volar...
- Si la Frederica s'hagués quedat al poble...
- Si la gent del poble i l'alcalde haguessin ajudat la Frederica...

4. Busqueu informació sobre la feina de carter. Quines cartes rebeu a casa vostra? Qui les reparteix a la bústia? Quina feina es fa a correus?